

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på Danmarkskortet m.v.), sagsnr. 2021 - 2731

Social- og Ældreministeriet har den 13. december 2021 sendt et udkast til lovforslag om ændring af retssikkerhedsloven (Skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på Danmarkskortet m.v.) i høring.

Lovforslaget giver Justitia anledning til at fremkomme med følgende bemærkninger:

Som påpeget af Justitia i en række analyser er retssikkerheden i kommunerne alvorligt udfordret. Det kommer bl.a. til udtryk ved en høj og stigende omgørelsesprocent i Ankestyrelsen, som bl.a. behandler klager over kommunale afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet. I 2020 lå Ankestyrelsens omgørelsesprocent i kommunale klagesager i gennemsnit på knap 30 procent, hvilket vil sige, at næsten hver tredje sag endte med enten en ændring af kommunens afgørelse eller hjemvisning til fornyet behandling i kommunen.

Ifølge lovforslagets bemærkninger er formålet med lovforslaget at styrke retssikkerheden for borgerne på socialområdet. Lovforslaget ses da også at indeholde flere gode initiativer, der har til formål at styrke kommunalbestyrelsens fokus på retssikkerheden for kommunens borgere ved at give kommunalbestyrelsen den relevante og nødvendige viden til at handle ved tegn på forringet retssikkerhed. Lovforslaget indeholder bl.a. forslag om skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på danmarkskortet over omgørelsesprocenter i Ankestyrelsens afgørelser i klagesager efter lov om social service og mulighed for, at Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan til styrkelse af den juridiske kvalitet i kommunens sagsbehandling. Endvidere skal Ankestyrelsen have mulighed for at beslutte, at kommunalbestyrelsen også skal behandle andre undersøgelser mv. fra Ankestyrelsen, der er af betydning for kommunen.

Selvom lovforslaget som nævnt indeholder flere gode initiativer til styrelse af den kommunale retssikkerhed, er der efter Justitias vurdering både mulighed for og behov for at gå et skridt videre.

Det bemærkes i den forbindelse, at det eksisterende danmarkskort med omgørelsesprocenter i dag kun omfatter klagesager behandlet efter serviceloven, og at det derfor ikke kan anses for at give et fuldt tilstrækkeligt billede af retssikkerheden på socialområdet. Kortet kan med fordel udvides til at omfatte omgørelsesprocenter på alle sagsområder omfattet af retssikkerhedslovens § 3.

Herudover bemærkes, at kommunernes sagsbehandlingstider også må anses for at have væsentlig betydning for borgernes retssikkerhed. Urimeligt lange sagsbehandlingstider kan betyde, at borgeren i lang tid må undvære den hjælp, som vedkommende har brug for og ret til. Det kan bl.a.

få betydning for borgerens økonomi og boligsituation, ligesom ventetiden kan gå ud over borgerens fysiske og psykiske tilstand og potentielt forværre sociale problemer.

Efter Justitias opfattelse er det derfor vigtigt, at kommunernes sagsbehandlingstider kan indgå i både kommunalbestyrelsernes opfølgning på det lokale retssikkerhedsniveau og Ankestyrelsens generelle tilsyn med kommunerne.

Justitia vil på denne baggrund anbefale:

- At det eksisterende danmarkskort med omgørelsesprocenter i Ankestyrelsen udvides at omfatte alle sager omfattet af retssikkerhedslovens § 3 (i stedet for alene sager omfattet af serviceloven).
- At kommunerne forpligtes til at registrere oplysninger om deres faktiske sagsbehandlingstider i de sager, som er omfattet af retssikkerhedslovens § 3, og indberette oplysningerne til Ankestyrelsen.
- At oplysningerne om faktiske sagsbehandlingstider inkorporeres i Social- og Ældreministeriets danmarkskort med omgørelsesprocenter,
- At kommunalbestyrelsen forpligtes til at følge op på danmarkskortet med sagsbehandlingstider på samme måde, som kommunalbestyrelsen skal følge op på oplysningerne i danmarkskortet med omgørelsesprocenter, jf. retssikkerhedslovens § 79 b.
- At de skærpede krav til kommunalbestyrelsens opfølgning på danmarkskortet over omgørelsesprocenter og Ankestyrelsens handlemuligheder overfor kommunalbestyrelsen, som følger af lovforslaget i denne høring, tillige kommer til at omfatte det nye danmarkskort med sagsbehandlingstider.

Med venlig hilsen
Birgitte Arent Eiriksson
Vicedirektør

JUSTITIA

Mobil/Cell: +45 30 86 84 97

E-mail: birgitte@justitia-int.org

<http://www.justitia-int.org>